

Årsagerne til, at samfundsudviklingen havde bevæget sig væk fra 'den svenske model' var mange. Hovedrapporten pegede i den forbindelse både på faktorer inden for det svenske samfund og på påvirkninger fra det internationale samfund, eksempelvis miljøproblemer, den internationale økonomi og produktionens internationalisering.

I forlængelse heraf angav magtudredningens hovedrapport afslutningsvis også, at samfundsudviklingen ikke blot havde bevæget sig væk fra den svenske model, men også havde bevæget sig væk fra det demokratiske ideal, som var beskrevet i regeringsdirektivet. Dette ledte dog ikke rapportens forfattere til så at konkludere, at det svenske samfund var blevet mindre demokratisk. Rapporten pegede her på, at det samfundscentrerede demokratiideal snarere havde tabt terræn til et mere individcenteret demokratiideal.

Riksdagens og partigruppernes rolle var kun nødtørfigt behandlet. Ledelsesgruppens vurdering i hovedrapporten var dog, at nedbrydningen af 'den svenske model' ville føre til en 'institutionel nyorientering'; denne vurdering var i harmoni med det forhold, at borgernes politiske aktivitet ikke var mindsket (s. 214), men at det snarere var samfundsinstitutionerne, som var præget af træghed. Ledelsesgruppens vurdering om den institutionelle nyorientering understreger under alle omstændigheder, at Riksdagen kun var ét magtcenter blandt flere i det svenske politiske system:

»Föreställningen att demokratin förverkligas i den mån ett nationellt maktcentrum kan överblicka och styra hela samhällsutvecklingen blir alltmer realistisk. I ett ständigt mer differentierat, specialiserat och internationaliserat samhälle är det föga troligt att ett enda centralt organ kan förmå att fylla rollen som dominerande auktoritetscentrum.« (s. 406).

*Hvilke spor satte magtudredningen sig?*

I forhold til det svenske forskningsmiljø betød magtudredningen og dens ressourcetilfø-

relsen en 'lukning af en række huller i den svenske forskningsprofil' i form af, at en række områder, som svensk samfundsforskning tidligere kun havde beskæftiget sig med i begrænset omfang, blev gennemanalyseret.

I forhold til offentligheden ændrede magtudredningen billedet af det svenske politiske system ved at sætte spørgsmålstegn ved, i hvilket omfang den svenske model afspejlede sig i den svenske sociale virkelighed.

Den svenske magtudredning indeholdt ikke og forventedes heller ikke at indeholde konkrete reformforslag om f.eks. institutionelle ændringer i Riksdagen eller andre dele af det svenske politiske system. Eksempelvis kom magtudredningen ikke til debat i Riksdagen.

Imidlertid har magtudredningen ca. 10 år efter dens start indirekte sat sig institutionelle spor i form af en nylig oprettelse af et 'Demokrataråd'. Demokratarådet er ikke et offentligt organ, men er finansieret af SNS (Studieförbundet Näringsliv och Samhälle). Demokratarådet består af en lille gruppe politologer, hvoraf flere var med i magtudredningen. Rådet er oprettet som en bevidst parallel til et tilsvarende råd af økonomer, det såkaldte Konjunkturråd. Således hedder det i Demokratarådets første rapport, 'Demokrati som Dialog', som udkom i 1995: "Allt oftare under senare år har Konjunkturrådet hamnat i slutsatsen att Sveriges problem har mer att göra med formerna för beslutsfattande än med den ekonomisk-politiska diagnosen. Därmed har en diskussion om demokratins innehåll, möjligheter och läge blivit central. Inte minst omröstningen om medlemskapet i EU ställde demokratifrågorna på sin spets. SNS har därför tagit initiativ till att samla en grupp statsvetare för att i form av ett särskilt Demokrataråd belysa aktuella problem och utvecklingslinjer i den svenska demokratin." (s. 7).

Rådet har dermed til hensigt i kommende rapporter at tage temperaturen på det svenske demokrati.